

Побережна З. М.
*доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри економіки та бізнес-технологій
Національного авіаційного університету
м. Київ, Україна*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-333-3-7>

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ АВІАПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

В умовах зростаючої інтернаціоналізації економіки необхідною передумовою є пошук нових та більш ефективних шляхів розвитку та форм міжнародної організації господарювання. За цих обставин, міжнародна економічна інтеграція є ядром сучасних процесів глобалізації. Особливої актуальності останнім часом набуває підвищення ефективності функціонування авіапідприємств, у контексті забезпечення стратегічних орієнтирів їх розвитку, під впливом динамічного зовнішнього середовища, яке визначають фактори геополітики, макроекономічної та соціальної динаміки, галузеві зміни.

Авіапідприємствам необхідно прогнозувати фактори, що впливають на результати їхньої діяльності на ринку повітряних перевезень, а також виявляти найбільш раціональні стратегії та рішення з урахуванням мотивів, стратегічних цілей та інтересів взаємопов'язаних сторін. Аналіз впливу чинників зовнішнього середовища на авіапідприємство характеризується використанням методів стратегічного управління, які слід враховувати при розробці стратегії розвитку авіапідприємств, щоб одержати високих результатів зростання і вартісних показників.

Для досягнення максимальних результатів на ринку авіаційних послуг та утвердження стійких позицій необхідно скласти детальний план розвитку авіапідприємства з використанням наявних та залучення додаткових ресурсів [1].

На тлі глобальних викликів, які пов'язані із забрудненням атмосфери, скороченням обсягів невідновлюваних енергоресурсів та зміною клімату, кількість авіаперевезень у світі постійно зростає, а

вимоги до забезпечення безпеки та екологічності польотів при цьому підвищуються.

Стратегічними орієнтирами забезпечення ефективного функціонування авіапідприємств на ринку є переоцінка цінностей та формування нових вимог до авіапідприємств, серед яких:

1) Перебудова системи функціонування авіапідприємством в рамках концепції Smart, що характеризується новою моделлю управління та включає єдиний центр прийняття рішень, у тому числі в галузі безпеки, відкриваючи принципово нові можливості для розвитку та управління на основі наявних ресурсів та інноваційних змін у стратегії управління.

2) Функціонувати на міжнародному ринку відповідно до умов конкуренції та глобальних викликів, що багато в чому пов'язано з використанням досягнень НТП та впровадженням інновацій, що є обов'язковою умовою не лише його розвитку, а й існування у жорсткому конкурентному середовищі. Використання інновацій авіапідприємствами дасть змогу підвищити рівень його конкурентоспроможності як щодо вітчизняних, так і закордонних авіапідприємств.

3) Впровадження нових технологій та цифровізація бізнес-процесів авіапідприємства, що спрямована на освоєння всіх форм технічного обслуговування повітряних суден, розширення можливостей з обслуговування та ремонту повітряних суден, повноцінна технологічна незалежність із використанням ІТ-технологій. Управління авіапідприємством має впроваджувати цифрові технології на всіх ділянках своєї діяльності, починаючи від системи бронювання, зберігання даних, забезпечення управління виробничими процесами та програмними продуктами до взаємодії з клієнтами.

Цифрові технології є одним із стратегічних орієнтирів забезпечення ефективного функціонування авіакомпаній на ринку. Для авіакомпаній цифровізація системи обслуговування пасажирів на бортах повітряних суден, дедалі активніше перетворюється на електронну систему управління, зокрема орієнтовану на двосторонню комунікацію з пасажиром. Цифрова трансформація у цьому контексті формує нові бізнес-процеси, організаційні структури, положення, регламенти, нові бізнес-моделі.

Перевагами цифрової трансформації для авіакомпаній є:

– оперативна передача інформації про статус рейсу на сайті авіакомпанії;

– інформаційна система управління замовленнями бортового харчування на рейсах авіакомпанії;

– цифровізація дозволяє оптимізувати бізнес-процеси обслуговування клієнтів, від здавання багажу без участі співробітників авіакомпанії до покупки авіаквитка.

Запровадження сучасних цифрових технологій в діяльність підприємств авіаційної галузі значно підвищить ефективність їх роботи, і поруч з цим, дозволить знизити їх витрати [2].

Таким чином, основними стратегічними орієнтирами забезпечення функціонування авіапідприємств в умовах глобальних викликів є застосування нових цифрових технологій, інновацій у здійсненні їх діяльності, що значно підвищить ефективність та знизить витрати, а також дозволить відповідати потребам пасажирів, що постійно зростають, підвищувати рівень конкурентоспроможності та іміджу авіапідприємств.

Література:

1. Серєда Н. М. Маркетинговий підхід та стратегічна спрямованість в діяльності авіакомпаній. *Бізнес-навігатор*. 2019. Вип. 4. С. 116–120.

2. Олешко Т. І., Попик Н. В., Бабич М. О. Цифровізація бізнес-процесів в цивільній авіації. *Економіка та держава*. 2021. № 4. С. 43–46.